

Handläggare
Elisabeth Forsberg Uvemo
Telefon: 08-508 33 010

Till
Utbildningsnämnden
2017-03-16

Ingalill Hägglund
Telefon: 08-508 33 788

Skolinspektionens kvalitetsgranskning av mottagandet av nyanlända elever i Stockholms stad

Yttrande till Skolinspektionen, dnr 40-2015:6586

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som svar på kvalitetsgranskningen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic
Utbildningsdirektör

Inger Pripp
Grundskoledirektör

Sammanfattning

Skolinspektionen genomförde under 2016 en kvalitetsgranskning av skolhuvudmäns mottagande av nyanlända elever. Det övergripande syftet med granskningen var att bedöma kvaliteten på huvudmännens mottagande av nyanlända elever i grundskolan. Stockholms stad besöktes den 11-14 oktober 2016.

Mottagande och undervisning av nyanlända elever är ett prioriterat område i förvaltningens verksamhetsplan 2016-2018. Förvaltningen kommer att säkerställa att varje skolenhet är väl förtrogen med skollag, förordning, allmänna råd och förvaltningens rutiner för mottagande och undervisning av nyanlända elever. Uppföljningar kommer att göras inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Riktat stöd kommer att ges till enskilda skolenheter och genom generella kompetensutvecklingsinsatser. Förvaltningen kommer att stärka samarbetet med fristående huvudmän och främja kollegialt utbyte. En översyn av nyanländpeng görs och en ny resursfördelningsmodell kommer att införas.

Bakgrund

Stockholms stad och 27 andra kommuner granskades under hösten 2016. I Skolinspektionens beslut redovisas iakttagelser, analyser, och bedömningar. I de fall Skolinspektionen identifierat väl fungerande inslag finns dessa beskrivna och därefter följer en beskrivning av de utvecklingsområden som bedöms vara mest centrala att prioritera i huvudmannens kvalitetsarbete. När kvalitetsgranskningen i sin helhet är avslutad redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Förvaltningens synpunkter

Skolinspektionens bedömning:

Huvudmannens arbete med att planera, följa upp och analysera mottagandet av nyanlända elever samt resursfördelningen behöver utvecklas.

Åtgärder:

Förvaltningen lägger stor vikt vid det systematiska kvalitetsarbetet och har rutiner för mottagande och undervisning av nyanlända elever. Ytterligare behöver göras för att följa upp och analysera mottagande och utbildning av nyanlända elever vid varje skolenhet. Dessutom behöver förvaltningen säkerställa att varje skolenhet är väl förtrogen med skollag, förordning, allmänna råd och förvaltningens rutiner för mottagande och undervisning av nyanlända elever. Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet ska förvaltningen följa upp att skolenheten följer lag och förordning som reglerar mottagande och utbildning av nyanlända elever. Förvaltningen behöver följa upp hur de ekonomiska resurserna används, till exempel antal timmar erbjuden studiehandledning samt att skolenhetens personal har relevant kompetens. Specifika frågor om nyanlända elevers kunskapsutveckling och resultat ska också följas upp och analyseras av förvaltningen.

Förvaltningen genomför en förändring av resursfördelningen för nyanlända elever, genom att införa en mer likvärdig nyanländpeng. Den nya fördelningen kommer i högre grad än tidigare att utgå ifrån den nyanlända elevens individuella behov av stöd i underviningen, såsom behov av studiehandledning, prioriterad timplan, utökad timplan i svenska som andraspråk och förlängande av den

obligatoriska skolgången. Den nya fördelningsmodellen väntas kunna införas med start läsåret 2017-2018.

Genom att använda Skolverkets nulägesbeskrivning – ett stöd i huvudmannens arbete med nyanlända elever, för analys av arbetet med nyanlända elever, kommer förvaltningen att kunna planera generella och riktade kompetensutvecklingsinsatser och stöd till skolenheterna i mottagandet och undervisningen av nyanlända elever. Nulägesbeskrivningen pågår under februari och mars 2017 och analysen planeras att vara färdig i april 2017. Insatser kommer att kunna genomföras under vårterminen 2017 och vidare under nästkommande läsår. Insatser för att kunna bedöma nyanlända elevers språkliga utveckling är planerade för vårterminen 2017.

Skolinspektionens bedömning:

Huvudmannen behöver i större utsträckning samverka med andra skolhuvudmän och även skapa förutsättningar för skolorna till kollegial samverkan och erfarenhetsutbyte med andra skolor.
--

Åtgärder: Förvaltningen har inlett ett samarbete med fristående huvudmän för mottagande och utbildning av nyanlända elever. Mottagningsenheten START Stockholm stödjer vårdnadshavare och elever i valet av skola med information om olika fristående huvudmäns skolenheter och i kontakten med aktuell skolenhet. Fristående huvudmän erbjuds även möjligheten till stöd i form av seminarier och workshops i bedömning av nyanlända elevers språkutveckling samt i övergång och antagning till gymnasieskolan och språkintruktionsprogram.

Nätverk för lärare i svenska som andraspråk och för studie- och yrkesvägledare finns redan etablerat inom förvaltningen. Nätverk behöver dock utvecklas till att innefatta ämneslärare och studiehandledare för att öka kollegial samverkan och erfarenhetsutbyte.

Kommunerna i Stockholms län samarbetar genom erfarenhetsutbyte och samverkan i kompetensutveckling och resurser som tillgång till modersmåls lärare och studiehandledning på olika språk. Stockholms stad ingår i nätverk med andra kommuner nationellt för att utveckla mottagande och undervisning av nyanlända. I nätverket träffas representanter för skolhuvudmän, chefer för enheter för mottagande av nyanlända elever för ett erfarenhetsutbyte.

Förvaltningen utreder under vårterminen 2017 samverkansmöjligheter för grundskolan och gymnasiet för mottagande, placering/antagning, skolhälsa och inledande bedömningar i ett gemensamt START Stockholm.

Skolinspektionens bedömning:

Huvudmannen behöver se till att inledande bedömningar av de nyanlända elevernas kunskaper utgör individuella underlag för planeringen av elevernas utbildning. De resultat som framkommer i de inledande bedömningarna behöver användas för att planera undervisningen och fatta beslut om undervisningstid, exempelvis beslut om prioriterad timplan.

Åtgärder:

En tydlig struktur för skolornas rutiner för mottagande och undervisning av nyanlända elever finns och checklista för mottagande och undervisning av nyanlända elever finns som ett stöd för skolornas arbete. Enligt beslut ska alla skolor använda checklisten för att säkerställa att skollag och förordning följs. Förvaltningen ska förbättra systematiken i uppföljningen av dessa.

Förvaltningen kommer att förtydliga rutiner för spridningen av den inledande bedömningen. Detta med särskilt fokus på att respektive skolenhet säkerställer att den inledande bedömningen, genomförd av START Stockholm, används i planeringen av undervisningen och att alla undervisande lärare och elevhälsoteam tar del av bedömningen för varje enskild nyanländ elev.

I de fall där START Stockholm i den inledande bedömningen, i samtal med vårdnadshavaren och i skolhälsoundersökningen ser att eleven har särskilda utbildningsbehov kommer START Stockholm att ta en muntlig kontakt med mottagande skola, för ett särskilt överlämnande av information. I annat fall skickas sammanställningen av den inledande bedömningen digitalt till skolan, med ett meddelande att bedömningen är klar och att den ligger i Skolwebben för åtkomst för mottagande skola.

Workshops för att stödja skolenheterna i hur man kan arbeta med den inledande bedömningen i planering av undervisningen, extra anpassningar, stöd till eleven och årskursplacering kommer att erbjudas kontinuerligt under innevarande läsår och under nästkommande läsår.

Just nu pågår en utredning kring samarbete i mottagande/antagning, placering, kartläggning och hälsoundersökning mellan grundskolan och gymnasiet – ett gemensamt START Stockholm.

Förvaltningen behöver utreda behovet av att samla kompetens som stöd till skolenheternas arbete med nyanlända och flerspråkiga elever.

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningen tjänsteutlåtande till Skolinspektionen som svar på kvalitetsgranskningen samt att beslutet justeras omedelbart.

Bilaga

Skolinspektionens kvalitetsgranskning av mottagandet av nyanlända elever i Stockholms stad, dnr, 40-2105:6586